

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plače in tozi se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.963.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek in netek

Liubliana, petek 25. februarja 1944

Preis - Cena L 0'80

Najvišje cene za trboveljski premog

Šef pokrajinske uprave je določil naslednje najvišje cene za uvoženi trboveljski premog:

Cena franko Zalog za 1 tona: kosovec 252,30, kockovec 234,25, orehovec 197,20, grahovec 178,15, zdrob 150,60.

Cena franko skladišče trgovca: kosovec 341,80, kockovec 321,—, orehovec 278,40, grahovec 258,50, zdrob 224,85.

Pri prodaji premoga franko vagon postaja Ljubljana se gornje cene znižajo za 25,— lir pri toni. Tehtarina ter državne takse pri dobavah javnim ustanovam se računajo posebej.

Tu navedene cene se morajo obračunati za vse dobave izvršene od 1. oktobra 1943 dalje.

Za vse nove cene veljajo še naslednja določila:

Cene se morajo v smislu odredb čl. 4. naredbe od 9. V. 1941 objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. I. 1942, št. 8, Sl. l. št. 8/42.

Najvišje cene za uvožene testenine

Šef pokrajinske uprave v Ljubljani je odobril na podlagi določil čl. 1 naredbe od 9. maja 1941, št. 17, Sl. l. št. 38/41 v zvezi z določili čl. 2 uredbe o cenah, Sl. l. št. 238/26/40 in z določili čl. 2 uredbe o kontroli cen, Sl. l. št. 68/15/40, ter na prošnjo Prevoda naslednje najvišje cene za uvožene testenine:

Pri »Prevodu« na debelo: 100 kg 343,20 lire, franko skladišče, vključno vse javne dajatve; pri trgovcih na drobno: 1 kg 3,95 lire franko prodajalna.

Najvišje cene za uvoženo semensko olje

Nadalje je dovolil šef pokrajinske uprave v Ljubljani na podlagi prej navedenih določil in na prošnjo Prevoda naslednje najvišje cene za

uvoženo jedilno semensko olje: Pri Prevodu na debelo za 100 kg 1.679,60 lire franko skladišče, vključno vse javne dajatve; pri trgovcih na drobno za 1 l na 16,80 lire franko prodajalna — brez embalaže.

Podaljšanje veljavnosti izvoznih in uvoznih dovoljenj

Od šefa pokrajinske uprave, oddelek VIII, je prejelo Združenje trgovcev naslednji dopis VIII št. 1770/1 z dne 16. II. 1944:

»Kadar Pokrajinski gospodarski svet vrača strankam od šefa pokrajinske uprave izdana izvozna in uvozna dovoljenja, naj stranke opozori, da morajo, ako ostane dovoljenje neizkoriščeno, zaprositi za podaljšanje njegove veljavnosti še pred potekom veljavnosti. Zgoditi se namreč često, da stranka teka po uradih, ki imajo posla s to zadevnimi prošnjami, šele ko je pošiljka že dospela in pričakuje, da bodo radi njene prošnje uradi ob vsakem času prekinjali drugo dostikrat važnejše in nujnejše delo. S tem zvezane neprilike so tem večje, ker se nahajajo poslopja z uradi, ki imajo posla z izvozom in uvozom blaga, na štirih različnih krajih mesta in, ker uradi nimajo zadostno število služiteljev za pre-

našanje posameznih spisov. Vsem tem neprilikam bi se bilo mogoče izogniti, ako bi stranke imele primerno uvidevnost in bi prošnje za podaljšanje veljavnosti dovoljenj vlagale pravočasno. Saj jim je znano, kdaj poteče veljavnost dovoljenja, znano jim je, da naročila niso umaknile in da je torej računati z dospeljem pošiljke, tem bolj, ako vodijo v zadevi s tvrdko dobaviteljico korespondenco.

Do nadaljnjega naj torej Pokrajinski gospodarski svet sprejema prošnje za podaljšanje veljavnosti tudi, ako so bile vložene po po-

teku veljavnosti dovoljenja, vendar pa je stranke pri vsaki priliki navajati v tem oziru na red.

Ni pa sprejemati prošenj za podaljšanje dovoljenj, ako je poteklo že eno leto, odkar je bilo dovoljenje izdano. V tem primeru naj stranka vložijo povsem novo prošnjo.

Istočasno, ko stranke prosijo za podaljšanje veljavnosti dovoljenja, prosijo često tudi za spremembo prvotnega dovoljenja glede vrste blaga, teže in vrednosti. V kolikor gre za spremembo v ceni pri isti količini blaga, ali za manjšo

spremembo v količini blaga, ali za natančnejšo označbo v dovoljenju navedenega blaga, naj se prošnje za spremembo sprejemajo in predlagajo semkaj. Ako pa stranka želi namesto blaga ali poleg blaga, ki je navedeno v prvotnem dovoljenju, uvoziti drugo blago, naj vložijo za novo blago posebno prošnjo za izvozno oz. uvozno dovoljenje.

Priloge, ki jih stranke dodajajo prošnjam, naj bodo kolkovane s takso 1,60 lir, v kolikor po drugem zakonskem predpisu niso obremenjene z drugo večjo takso.

Dobavna središča za obrt in rokodelstvo v Nemčiji

Z industrializacijo je bilo konec stare tradicije obrtnikov in rokodelcev, obrt in rokodelstvo pa sta se v posameznih deželah na različne načine preuredila. Poněkod so stare oblike rokodelstva sploh zamrle, ker so v industrijskih obratih delovne moči le členki tekoče verige, drugod se rokodelski mojstri udeležujejo še v malih obratih, tam, kjer pa se še obrt in rokodelstvo uveljavljata s svojo lastno proizvodnjo, so pa tudi že šteti dnevi njune samostojnosti in obstoja. V Nemčiji pa rokodelstvo ni bilo poplavljenno od industrije, pač pa se je uveljavila in utrdila zdrava vzajemnost med obrtno in industrijsko proizvodnjo. Obrt in rokodelstvo sta obdržala svojo samostojnost, ki dobro izpopolnjuje industrijsko produktivnost.

Obrt sam se ne bi bil obdržal, še manj pa bi mogel sam najti pot do koristne in zdrave vzajemnosti z industrijo. Pomagal mu je moral vodstvo gospodarstva v državi, ki mu je dalo najboljšo oporo ter mu je zagotovilo tudi bodočnost z ustanovitvijo deželnih dobavnih središč za obrt in rokodelstvo. Tako dobavno središče se imenuje »Landeslieferungsgenossenschaft«, skrajšano »Lago«. Svoj Lago imajo krojači, čevljarji, sedlarji, mizarji, pletilci ter drugi obrtniki in rokodelci.

Kaj dela Lago? Predvsem vodi točno evidenco o vseh podjetjih svoje stroke, da je vedno dobro poučen ne samo o storilnosti, temveč tudi o potrebah vsakega obrata. Na podlagi take evidence zalaga obrate z materialom, jim preskrbi naročila in, če je potrebno, tudi delovne moči. Pred velikim naročnikom nastopa Lago kot velika tvrdka, ker zastopa proizvajalno silo številnih dobro izvežbanih obratov. Sprejeta naročila razdeli med obrate, nadzoruje izdelovanje, potem pa zbere naročene izdelke ter napravi obračun z naročnikom ter posameznimi obrati. Ko oddajo obrtniki in rokodelci svoje izdelke, jim da Lago že material za novo delo. Z materialom vred pa dobijo obrtniki tudi vsa potrebna navodila za izdelovanje. Tako se obrtniki in rokodelci naučijo marsičesa, kar doslej v svojih delavnicah niso delali in kar sami brez pobude in navodil tudi ne bi mogli uvesti. Lago jih dovede v najožji kontakt z industrijsko proizvodnjo. V vseh panogah industrije se najde zlasti zdaj v vojni dobi delo za obrt in rokodelstvo, tega dela, ki ga poišče Lago, pa je toliko, da ostane precej še za udeleževanje domačega obrata. »Deutsche Adria Zeitung« naglašja, da bi se brez pomoči in

pobude, ki jo nudi Lago, v Nemčiji med vojno zaprle že neštete obrtne in rokodelske delavnice.

Lago daje obrtu in rokodelstvu tudi smeri udejstvovanja. Pod njegovim vodstvom se posamezni obrati specializirajo za razne izdelke in izkušnje vsake stroke postanejo skupna last, ker ni več konkurenčne tekme, v kateri je imela nekdanj vsaka še tako skromna obrtna delavnica svoje posebnosti in tajnosti. Ker so kjer koli pridobljene izkušnje in izpopolnitve postale skupna last, se kaže napredek vse obrtniške in rokodelske delavnosti. Ker je Lago sestavljen iz mnogih malih in okretnih obratov, je tudi sam kot celota zelo okreten ter se z lahkoto prilagodi vsem zahtevam in potrebam. Zdaj je potrebna predelava starega perila in pletenin, potem izdelava kakega preprostega orodja iz lesa, ki bi bila industrijske-

mu obratu v breme, in že ima Lago mobilizirano celo vrsto obrtnih delavnic, ki vsa dela naglo in dobro izvršijo.

Lago se udeležuje v stari Nemčiji že od l. 1935., v sudetskih, alpskih in donavskih pokrajinah pa od l. 1938., v svoj sistem pa ni prevzel vsega obrta in rokodelstva. Večji obrati so si sami našli pot sodelovanja z industrijo in je tako Lago prevzel one male obrate, ki se sami niso znašli. Takih malih obratov pa je največ in se lahko reče, da jih je Lago rešil ter jim zagotovil obstoj tudi v bodočnosti. V sistemu Laga pomaga rokodelstvo industriji na razne načine. Tako pomaga pri pripravah proizvodnje na debelo, opravlja razna postranska dela, popravlja stroje in orodje, razni izdelki pa se sploh šele po rokodelstvu in po osnutkih v obrtnih delavnicah uvrstijo med industrijske proizvode.

Kmetijstvo v Jadranskem primorju

Zaradi čisto kraške zemlje, ki je nastala zbog pustošne sečnje gozdov in zaradi gorate pokrajine je komaj polovica vse površine v Jadranskem primorju kmetijsko uporabna.

V geofizikalnem oziru se razčlenjuje zapadno Jadransko primorje v pokrajino ob Soči in istrski polotok. Prva spada na severu še k apnenskim Alpam. Proti jugu in zapadu se razširja v nižino z bogatim rastlinstvom. Polotok Istra je vseskozi kraška zemlja. Najbolj severni predeli so pušta kraška zemlja, kateri se priključuje apnenska in peščena višina, ki se znižujejo v najbolj ploden obmoški pas. Dočim imajo višine surovo gorsko podnebje, v katerem nastaja huda burja, uspevajo v zaščitenem obrežnem pasu, ki ima mlo in sončno podnebje, tudi južne rastline.

Obdelovanje zemlje

Najboljša orna zemlja je v Furlaniji in v nekaterih krajih Istre. Pridelujejo koruzo, pšenico, ječmen, oves, v drugi vrsti pa tudi vino, murve in oljke. Tudi tobaka pridelajo precej in znatno je tudi sadjarstvo.

Od posameznih upravnih okrajev Jadranskega primorja je Videmska pokrajina kmetijsko na prvem mestu. V njenih goratih predelih je razvita živinoreja, s katero se najbolj bavijo kmetje. V plodnem južnem delu se goje žita, zlasti pšenica, koruza pa daje bogate pridelke, ker dozori dvakrat

na leto. Med drugimi rastlinami se goje tudi vinske trte in murve, da se zemlja dva do trikrat izkorišča.

V Goriški pokrajini moremo razlikovati tri razne dele: pokrajina okoli Gorice je kmetijsko nadaljevanje južnega dela Videmske pokrajine. Tudi tu je razvito kmetijstvo in vrtnarstvo. Severni del Goriške je glede proizvodnje podobnega severni Videmski pokrajini. V dolinah se najdejo med zidanimi ograjami (da veter ne odnese plodne zemlje) male ploskve za poljedelstvo, ob obrežju pa so iztrgali morju novo zemljo.

V Istrski pokrajini daje samo ozek pas ob zapadni obali, ki se nehuje približno pri Pulju, kmetijske pridelke. Poleg žitnih polj se vidijo vinogradi, oljčni gaji, zelenjadni in sadni vrtovi. Reška pokrajina kmetijsko skoraj nič ne pomeni. Samo v eni dolini se more gojiti živinoreja.

Otoki v Reškem zalivu dopuščajo zaradi svoje gorate narave le neznatno kmetijsko proizvodnjo. Tu pa tam so vinogradi.

Živinoreja

Živinoreja na splošno zaostaja za obdelavo zemlje in kjer obstoji, gre bolj za izkoriščanje živine ko pa za živinorejo. Celotno kmetijsko najboljše pokrajine Vidma in Gorice, kjer so polja skrbno obdelana, se opaža, da je živinoreja celo na vzornih posevstvih precej zaostala, kar ima svoj vzrok v tradiciji prebivalstva. Že o državlja-

nih rimskega imperija vemo, da so dosegli izredne uspehe pri zidanju cest in drugih stavbah — umetni namakalni sistem v gornji Italiji in dobre ceste pričajo še danes o tem — nikdar pa nismo slišali kaj podobnega o njih živinoreji.

Kmetijsko strukturo Jadranskega primorja določajo mali obrati s površino približno do 5 hektarjev. Poleg teh pa so še manjši obrati, a tudi večje kmetije in veleposestva. Na veleposevstvih prevladujejo zakupi, po katerih mora oddati zakupnik polovico vsega pridelka veleposestniku. Ta tako imenovani kolonski sistem je zadnji ostanek sistema, ki je bil z agrarno reformo prejšnjega stoletja skoraj povsod odpravljen.

Jadransko primorje je glede prehrane pasivno

Zaradi majhne kmetijske uporabne površine v Jadranskem primorju ter primeroma velikega števila večjih mest se približno 2 in četrt milijona prebivalcev pokrajine ne more prehraniti s pridelki lastne zemlje. Jadransko primorje je v kmetijskem pogledu pasivna pokrajina, ki potrebuje dovoz tako rastlinskih kot tudi živalskih proizvodov. V prvi vrsti velja to za Trst, Istro in Reko, a tudi Ljubljanska pokrajina potrebuje zaradi svoje gospodarske strukture znaten dovoz živil. Predvsem se povsod občuti pomanjkanje maščob. Prehranitveni uradi v Jadranskem primorju posvečajo zaradi tega temu vprašanju svojo posebno pozornost. Prizadevajo si, da z večjo gojitvijo oljnatih rastlin, z večjo intenzivnostjo živinoreje ter večjo oddajo mleka in mlečnih izdelkov dosežejo večje količine maščob, da bi bilo v bodoče dodeljevanje maščob prebivalstvu zagotovljeno.

Ce je bilo kljub neznatnemu obsegu kmetijskega sektorja gospodarstvo Jadranskega primorja tako znatno, da se je moglo številno prebivalstvo v mestih ne samo prehraniti, temveč se moglo tudi razvijati v rastoči življenjski ravni, je to pripisati obrtni in industrijski delavnosti v deželi ter delavnosti v prometnem sektorju. Cinitelji rasti Primorja, iz katerih so nastale te tendence, se bodo v novi in združeni Evropi še bolj uveljavili.

Bolgarsko-romunska blagovna izmenjava

O bolgarsko-romunskem trgovinskem sporazumu, ki je bil podpisan konec decembra 1943. v Sofiji, so znane naslednje podrobnosti: Protokol je dopolnilo trgovinske pogodbe, ki je bila sklenjena že 27. junija 1941. Bolgarija bo izvažala v Romunijo ovčje kože, ricinovo olje, bombažno seme, sir, riž, sadeže raznega sočivja, tobak, strojila in svinčeno rudo, dobivala bo pa iz Romunije predvsem zemeljsko olje, bencin, asfalt, parafin, špirit, vazelin, sol in stavbeni les. Izvoz bo likvidiran po romunsko-nemškem oziroma po bolgarsko-nemškem kliringu. Protokol velja od 1. julija 1943. do 30. junija 1944.

Slovaški uvoz bolgarskega tobaka

Po zadnji slovaško-bolgarski gospodarski pogodbi bo Slovaška prevzela za 28 milijonov Ks bolgarskega tobaka. Pozneje se je v Bolgariji tobak podražil za 20% in Slovaška tobačna režijska je zdaj primorana podražiti tobačne izdelke, ker bo del naročenega tobaka prevzela po višji ceni. Dokler ne bodo določene nove cene, bo Slovaška tobačna režijska dajala trafikam manjše količine tobaka in tobačnih izdelkov.

† Justina Oset

V Ljubljani je umrla 23. t. m. gospa Justina Oset, rojena Gaber, solastnica »Daj-Dama«. Pokojna gospa, ki je bila v Ljubljani splošno znana in čislana, se je rodila leta 1881. na Vranskem, od koder je bil tudi njen soproj ugledni savinjski trgovec Joško Oset. Zakonca sta pred 13 leti s pomočjo svojih hčera in zeta trgovca Julija Zupana ustanovila gostinsko podjetje »Daj-Dama«, v katerem se je gospa Osetova tudi po smrti svojega moža udeleževala z veliko vlogo in podjetnostjo.

Pokojni gospe Osetovi blag spomin, njeni rodbini pa iskreno sožalje!

Avgust Jurjavec -- 60letnik

V sredo 23. februarja je praznovan ugledni ljubljanski trgovec in solastnik znane firme Fabiani & Jurjavec, g. Avgust Jurjavec svojo šestdesetletnico.

Jubilant se je rodil v Ljubljani in se že zgodaj odločil za trgovski stan. Izučil se je pri tvrdki Česnik & Milavec, dovršil trgovsko šolo, nato pa mnogo let deloval kot trgovski pomočnik in se v svoji stroki temeljito izobrazil. Pred 20 leti se je osamosvojil in skupno s prijateljem Pavlom Fabianijem ustanovil tvrdko Fabiani & Jurjavec, ki se je v kratkem času uveljavila v ljubljanskem trgovskem svetu kot solidna in dobro vodena tvrdka.

Ceprav je g. Avgust Jurjavec prvi vrsti posvetil svoje sposobnosti trgovini, je vendar našel dovolj časa tudi za drugo koristno delo. Tako je bil ves čas eden najbolj aktivnih delavcev pri Trgovskem društvu »Mercur« ter je še danes njegov odbornik. V mlajših letih se je z uspehom izkazal tudi v televadnih organizacijah, vse življenje pa je bil velik prijatelj narave ter agilen član zelene bratovščine. Tudi pri stanovski organizaciji je bil vedno delaven in zanesljiv član. Zaradi svojega ljubeznivega značaja, svoje družabnosti si je pridobil jubilarne številne prijatelje in znanca, ki mu vsi ob njegovi šestdesetletnici iz vsega srca prisrčno čestitajo. Njim se pridružuje tudi »Trgovski list«, čigar zvest naročnik in prijatelj je bil vedno gospod Avgust Jurjavec! Na mnoga leta g. Avgust Jurjavec!

Iz madžarske posredovalnice dela

Madžarski urad za posredovanje dela v kmetijstvu, ki je bil reorganiziran leta 1941., navaja, da se je število kmetijskih delavcev od leta 1935. do 1942. zvišalo od 706.000 na 1,5 milijona. Nad 70% teh delavcev je bilo stalno zaposlenih, brez posla pa 1,7%. Za vojaško delovno službo je bilo leta 1942. mobiliziranih okrog 1000, za regulacije in delo v gozdovih pa 262.000 delavcev. V Nemčijo je odpremil posredovalni urad 5279 delavcev, po večini Romunov, Hrvatov in Slovencev.

barva, plesira in komične snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušil. menga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova 8
Telefon št. 22-72.

Evropska blagovna izmenjava

Ugotovitev nemškega gospodarskega ministra dr. Funka na občnem zboru nemške Državne banke, da se je vzdržala nemška zunanja trgovina med vojno skoraj na predvojni višini, se more dopolniti z ugotovitvijo, da se je zunanja trgovina skoraj vseh evropskih celinskih držav med vojno ne samo ohranila na stari višini, temveč da se je celo povečala. Tako je dosegla zunanja trgovina Finske že l. 1942. 17,7 milijarde finskih mark, za 2,5 milijarde več kot l. 1939. Zunanja trgovina Madžarske se je podvojila, zunanja trgovina Bolgarske pa je narasla za 134 odstotkov.

Značilno je tudi veliko povečanje zunanje trgovine Španije in Portugalske, ki sta si mogle ohraniti odprta vrata na Atlantik. Zunanja trgovina Portugalske se je povečala od 1939 do 1942 za 87, Španije pa celo za 114 odstotkov.

Izjemo tvorita le Danska, katere zunanja trgovina je padla za 33 odstotkov, in Švedska z nazadovanjem zunanje trgovine za 30 odstotkov.

Obseg zunanje trgovine na evropski celini se je tudi v l. 1943. povečal v skoraj vseh državah, kakor se vidi iz dosedaj, sicer še nepopolnih objavljenih števil. Tako je finski izvoz v prvih de-

setih mesecih 1943 narasel za 60 odstotkov, izvoz Danske za 34, Madžarske za 26, Bolgarske za 48, Švice za 1 in Španije za 72 odstotkov. Samo Švedska je morala zopet zaznamovati nazadovanje izvoza za 10 odstotkov.

Bistveno je, da je tudi uvoz vseh teh dežel, razen Švice v l. 1943. znova narasel. Upoštevati pa je seveda treba, da se nanašajo vse te številke na vrednost zunanje trgovine in ne na količino blaga. Obseg zunanje trgovine se je znatno zvišal zaradi dviga cen in se torej zdi višji kakor je bil v resnici. Vendar pa se more reči, da so se medevropske blagovne izmenjave vsaj ohranile na dosednji višini. Nekatere dežele pa morejo ugotoviti celo izrazito izvozno konjunkturo. Tudi trgovinske bilance večine evropskih držav so se v zadnjih letih zboljšale. Iz pasivnih saldov so v mnogih primerih nastali aktivni.

Izkazalo se je torej, da se je odpadek čezmorskih odnošajev v zelo veliki meri nadomestil s povečanjem celinske blagovne izmenjave. Brez ozira na velike vojne ovire se je evropsko sodelovanje zgostilo in evropske države so se dobro prilagodile medsebojnim potrebam v okviru kontinentalnega gospodarskega velepriprosta.

Komasacije na Bolgarskem

Zaradi preobljudenosti na dežel in sedanjih dediščnih zakonov je Bolgarska tipična dežela malih posestnikov in zemlja razkosana v male parcele. Vlada si prizadeva, da bi s komasacijami to zlo odpravila. Vrhovna gospodarska zbornica v Sofiji je sedaj naročila vsem pokrajinskim gospodarskim zbornicam, da poročajo, do katere mere so se dosedaj komasacije izvedle.

Nova ureditev papirne potrošnje na Madžarskem

Zaradi strožje kontrole proizvodnje papirja je ustanovil madžarski industrijski minister štiri skupine potrošnikov in naročil papirnicam, da se ravna po tej razdelitvi potrošnikov. V prvi skupini so: honved, državne železnice, železnice budimpeštanske cestne železnice, pošta, uradi in vojna podjetja. Drugo skupino tvorijo: manjša vojna podjetja in naprave, ki so v interesu javne oskrbe. V tretjo skupino pa so uvrščeni: šolski zvezki, beletristične publikacije in šolske knjige. V četrti skupini so vsi drugi predmeti. Papirnice so zavezane, da izdelajo me-

sečni proizvodni načrt, katerega mora predložiti industrijskemu ministru Zveza industrijcev. Polovica iz inozemstva uvoženega papirja se mora porabiti za skupine 1. do 3. Kolikor je nato papirja še razpoložljivega, ga razdeli med potrošnike urad za oskrbo gospodarstva z materialom.

Trošarinski dohodki v Romuniji

Dohodki od trošarin so lani v Romuniji dosegli 13,9 milijarde lejev in so se v primerjavi z letom 1942. zvišali za 171%. Pri treh najvažnejših življenjskih potrebščinah je bilo zvišanje trošarine naslednje: jedilno olje za 38%, moka za 7%, sladkor za 16%.

Ameriška reklama za povojne kupčije

V zadnjih 10 mesecih l. 1943. je izdalo 26 tvrdk iz USA nad 750.000 dolarjev za inserate v časopisih Švedske, Španije, Portugalske, Turčije, Egipta in Južnoafriške unije. Vsi ti listi imajo naklado 5 milijonov izvodov. Pri teh 26 tvrdkah so udeležene naslednje industrije: radijskih aparatov, letalskih motorjev, kmetijskih strojev, tovornih avtomobilov, pisarniških potrebščin, kavčukaste in živilske industrije, vagnske, filmske in še nekaterih drugih industrij.

OKVIRJE izdeluje specialist **KLEIN**
Wolfova 4

Manufaktura
I. C. Mayer
Ljubljana

efno trikotaža in pletenine

Trgovinski register

Vpisi:

Zikin laboratorij J. Vabič, Ljubljana, Rožna dolina. Obratni predmet: Izvrševanje kemično-farmaceutične industrije z izjemo proizvodov biološkega izvora. Imetnik: Vabič Jelka, trgovka v Ljubljani, Rožna dolina, cesta XV.

Hranilnica Ljubljanske pokrajine, Ljubljana. Izbrisejo se člani upravnega odbora: dr. Kovačec Ivan, Avsenek Ivan in Strein Jakob, vpišeta pa se člana upravnega odbora: Pevec Ignacij, posestnik v St. Vidu pri Stični in Hren Ignacij, posestnik in župan na Verdu pri Vrhniki.

Gospodarske vesti

Pošti Škofljica in Grosuplje opravljata od 21. februarja dalje tudi blagajniško in paketno službo.

Kmetijski gospodarski svet se ustanovi na Hrvaškem. V njem bodo vključeni kmetijski strokovnjaki, drugi strokovnjaki, a tudi praktični kmetovalci. Člane sveta imenuje kmetijski minister na tri leta.

Hrvatski zavod za proučevanje kmetijskega gospodarstva se je s posebnim zakonom ustanovil na Hrvaškem. Naloga zavoda je, da najde pota, kako bi se zboljšale razmere na kmetih.

Madžarska vlada je izdala naredbo, s katero se zavezujejo kmetovalci, ki so v prejšnjem letu zasadiли sladkorno peso, da letos te površine povečajo za 10 odstotkov.

Število tovarn v Trianonski Madžarski se je v letu 1938. do 1941. povečalo od 3900 na 3992 ter je naraslo ob koncu leta 1942. na 4092. Če se pa prištejejo še novo priključeni kraji, je bilo vseh tovarn v Madžarski ob koncu leta 1942. 5446. V teh tovarnah je bilo zaposlenih 524.000 ljudi.

Socialno-zavarovalni zakon za obrtnike je bil na Slovaškem po večletnem delu sedaj izgotovljen. Z novim zakonom bo okoli 55.000 obrtnikov v starosti od 18 do 60 let zavarovanih.

Slovaško-švicarska gospodarska pogajanja se trenutno vodijo v Bratislavi. Kontingentni dogovor med obema državama je potekel že 31. decembra 1943. V zadnjih mesecih pa so se v slovaško-švicarski blagovni izmenjavi pojavile še nove težkoče, zlasti zaradi cen.

Posebna romunska delegacija strokovnjakov za zdravilne rastline je odpotovala v Nemčijo, kjer se bo seznanila z nemškimi načini zbiranja zdravilnih rastlin in njih uporabe za farmacevtsko industrijo.

Neka romunska zasebna tvrdka je dobila dovoljenje, da izvozi iz Transilvanije 2000 vagonov sladkorja, ki ga bo prodajala za svobodne devize po ceni 1,85 švic. franka za kg.

Vzorčni velesojem v Plovidvu je bil letos zaradi sedanjih izrednih razmer odpovedan.

Posebne premije bo izplačevala bolgarska vlada onim kmetovalcem, ki bodo v celoti izpolnili obdelovalni na-

črt za bombaž, konopljo, lan in za druge tekstilne rastline.

Bolgarsko trgovinsko ministrstvo je dovolilo zvišanje cene za cigarete, ki se smejo prosto prodajati. Zavojček 30 takih cigaret bo veljal v bodoče 25 levov.

Cisti dobiček ameriških industrijskih družb se je po podatkih ameriškega zakladnega ministrstva zvišal v letu 1939. do 1943. na 29 milijard dolarjev.

Ameriške destilarne so pred kratkim ponudile svojim delničarjem več galon whiskeyja namesto dividende. Sedaj izplačuje tudi neka nizozemska sladkorna tovarna dividendo v naturi in daje za vsako delnico v nominalni vrednosti 1000 goldinarjev en kilogram sladkorja.

Denarnišтво in zavarovalstvo

Po izkazu Madžarske narodne banke z dne 31. 1. se je oblok njenih bankevev zvišal na 4376,39 milijona pengö, takoj zapadle obveznosti banke pa so se znižale na 728,6 milijona P. Vsa pasiva so se zvišala na 1458 milijonov pengö.

Zlata proizvodnja romunske delniške družbe »Mica«, v katerih rokah je večina romunske zlate proizvodnje, je dosegla lani 2027 kg zlata proti 2066 kilogrami predlani.

Za vedno nas je zapustila naša zlata, dobra mamica, babica, tašča itd., gospa:

Justi Oset

roj. Gaber
solastnica „Daj-Dama“

Pogreb blage pokojnice je bil 24. februarja 1944 ob 16. uri z Žal. kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

Sv. maši zadoštnici se bosta darovali v torek 29. februarja t. l. ob 8. uri v župni cerkvi v Šiški in 2. marca ob 8. uri v frančiškanski cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, 23. februarja 1944.

JUSTI por. ZUPAN, BERTA por.

PLESKO, hčerki;

JULIJ, HUBERT, zeta;

NADA, BREDI, vnukinji

in ostalo sorodstvo

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Bogataj Ivan

Kongresni trg št. 19 (poleg nunske cerkve)

Izvršuje vse električne instalacije in popravila. Trgovina in zaloga vseh vrst instalacijskega materiala. Elektromotorji stalno na zalogi. Strokovno in solidno delo — nizke cene.

Potnik in drug

Ljubljana — Metelkova 13

Marmelade, sadni soki, vermut vino, likerji, koniak in žganje

PERILO, BLUZE, SRAJCE ZA DAME IN GOSPODE V MAKO, SVILENEM IN VOLNENEM PREDIVU JOPICE, PULOVERJI, SVITERJI, JERSEY-OBLEKE, MODNI, ŠPORTNI DRESI, PIJAME ITD.

F. K O S LJUBLJANA
Židovska ulica št. 5

Tel. 40 88

Drva — Premog
GOMBAČ
Gledališka 14